

ligne Art, hvad vi brugte; men for Fremtiden maae vi ikke paaligne Mere end Gjennemsnittet af Beløbet for de tre nærmest foregaaende Aar, med Tillæg af een Tiendedeel. Dermed kunne vi ikke være fornøiede, og jeg protesterer imod, at man indskrænker nogen af vore Retligheder; denne have vi, og jeg troer ikke, den er bleven misbrugt, idetmindste ikke i Almindelighed. Jeg troer ogsaa, at man paa andre Maader maatte kunne finde paa at forebygge Misbrug end ved at sige: I maae ikke bruge Mere end det og det, uden at spørge høiere Myndigheder. Enhver, der veed, hvad Overslag og Pigning ville sige, vil vide, at det er umuligt et Aar iforveien at bestemme, hvilke Udgifterne ville blive. Udgifterne kunne variere ikke med 10 pCt., men meget ofte med 50 pCt. fra det ene Aar til det andet, og saa fulde vi hvert Dieblis gaae til Aamtsraadet; dette finder jeg overflødig og uheldigt. Uagtet Sogneforstanderstabets Myndighed saaledes, efter hvad jeg her har sagt, virkelig ikke er udvidet i nogensomhelst Maade, vil man dog finde, at der i Motiverne staaer omtrent saaledes, om end ikke med de samme Ord: Da saaledes Sogneforstanderstabernes Myndighed er udvidet, maae vi ogsaa paalægge dem større Ansvar, og saa gjør Udkastet dette Ansvar gjældende, ikke imod hele Sogneforstanderstabet, saaledes som det var lidligere, nei, det trækker den enkelte Mand ud af Protocollen og mod ham gjør det Ansvar gjældende, ikke blot, naar han har handlet ulovligt, men ogsaa naar han, som det hedder, har været ødsel og fremfusende. Men hvad vil dette sige? De anførte to Udtryk kunne meget let modtage forskjellige Forklaringer af de forskellige Personer. Jeg vil blot her nævne Fattiglovgivningen. Hvorledes kan man troe, at det er muligt for en Mand altid der at kunne handle lovligt og strengt følge Lovens Bud. Vi vide Alle, at der findes mange Tilfælde ved Behandlingen af Fattigsager, hvor det er umuligt og vilde være grusomt og i høj Grad urigtigt at handle lovligt. Saaledes som vor Fattiglovgivning er, er det umuligt i dette Chaos af forskellige Bestemmelser og Rescripter, eller hvad de nu hedde, altid at finde det Rette; men der vil Udkastet nu have, at man

aldrig skal kunne begaae Lovovertrædelser. En lille Lovovertrædelse vil let medføre en Meerudgift for Sognet. Selv de ældste og kyndigste Præster begaae jevnlig Bux, og saadanne Bux koste gjerne Sognet en lille Udgift; men den uheldige Mand, paa hvem Dinene nu falde til Sogneforstander, ikke altid fordi han er den dygtigste — thi Sogneforstanderne blive ikke altid valgte af denne Grund —, skal modtage Valget og være Fattigforstander; han skal da paa een Gang blive klogere end Præsten, og hvis han ikke bliver det, skal han corporlig straffes derfor. Denne Bestemmelse er i høj Grad ubillig og ulog; jeg tvivler paa, at den høitærede Indenrigsminister ved en saadan Bestemmelse vil opnaae sit virkelig sunulle Døemed, at indbringe i Communens Tjeneste de bedste og dygtigste Kræfter, og jeg troer tillige, at det vil være tvivlsomt, om det vil være muligt at tvinge en Mand derind, naar han iforveien siger: jeg kan ikke paatage mig dette Hverv; men efter Loven skal han paatage sig det. Imedens jeg er ved Fattiglovgivningen, vil jeg omtale en Sag, der ikke endnu er omtalt her, men som jeg troer, det er paa høie Tid, at vi tale om. Jeg vil nemlig gjøre Regjeringen opmærksom paa, at den Fattiglovgivning, som vi have, er uretsfærdig, urimelig, uforstaaelig og ubrugelig i den Forsatning, hvori den nu findes. Enhver, der har med den at bestille, vil vide, at det er umuligt for den, der ikke har gjort den til sit Hovedstudium, at finde Rede i den. Jeg maa udtale det bestemte Ønske, at denne Lovgivning bliver underkastet en alvorlig Revision, inden man giver den i Hænderne paa Publikum og siger: Nu skulle I arbejde med den. Man kan ikke forlange, at enhver Fattigforstander skal være en studeret Jurist; saadanne Folk kunne vi ikke vente at faae og ikke skaffe tilstede.

Jeg skal nu gaae over til at omtale det foreliggende Lovudkast. Det forekommer mig, at der igjennem hele Lovforslaget gaar en vis Frygt for at lægge i Sogneraadets Hænder — jeg skal gjerne bruge dette Udtryk — en Myndighed selv i Smaasager; der er en Frygt for, at den Control, som Sognebeboerne maae og bør udøve med deres Sogneraad, ikke skal være tilstrækkelig. Jeg finder denne Frygt i høj